

Kázání: 263. Tu je kára, ten to ryje

Kázání

Tu je kára, ten to ryje

1. čtení: Genesis 22, 1 - 14

1 Po těch událostech chtěl Bůh Abrahama vyzkoušet. Řekl mu: „Abrahame!“ Ten odpověděl: „Tu jsem.“

2 A Bůh řekl: „Vezmi svého jediného syna Izáka, kterého miluješ, odejdi do země Mórija a tam ho obětuj jako oběť zápalnou na jedné hoře, o níž ti povím!“

3 Za časného jitra osedlal tedy Abraham osla, vzal s sebou dva své služebníky a svého syna Izáka, našťipal dříví k zápalné oběti a vydal se k místu, o němž mu Bůh pověděl.

4 Když se Abraham třetího dne rozhlédl a spatřil v dálce to místo,

5 řekl služebníkům: „Počkejte tu s oslem, já s chlapcem půjdeme dále, vzdáme poctu Bohu a pak se k vám vrátíme.“

6 Abraham vzal dříví k oběti zápalné a vložil je na svého syna Izáka; sám vzal oheň a obětní nůž. A šli oba pospolu.

7 Tu Izák svého otce Abrahama oslovil: „Otče!“ Ten odpověděl: „Copak, můj synu?“ Izák se otázel: „Hle, oheň a dříví je zde. Kde však je beránek k zápalné oběti?“

8 Nato Abraham řekl: „Můj synu, Bůh sám si vyhlédne beránka k oběti zápalné.“ A šli oba spolu dál.

9 Když přišli na místo, o němž mu Bůh pověděl, vybudoval tam Abraham oltář, narovnal dříví, svázal svého syna Izáka do kozelce a položil ho na oltář, nahoru na dříví.

10 I vztáhl Abraham ruku po obětním noži, aby svého syna zabil jako obětního beránka.

11 Vtom na něho z nebe volá Hospodinův posel: „Abrahame, Abrahame!“ Ten odpověděl: „Tu jsem.“

12 A posel řekl: „Nevztahuj na chlapce ruku, nic mu nedělej! Právě teď jsem poznal, že jsi bohabojný, neboť jsi mi neodepřel svého jediného syna.“

13 Abraham se rozhlédl a vidí, že vzadu je beran, který uvízl svými rohy v houští. Šel tedy, vzal berana a obětoval jej v zápalnou oběť místo svého syna.

14 Tomu místu dal Abraham jméno „Hospodin vidí“. Dosud se tu říká: „Na hoře Hospodinově se uvidí.“

2. čtení: Římanům 4, 1 - 5

1 Co tedy řekneme o Abrahamovi, našem tělesném praotci? Čeho dosáhl?

2 Kdyby Abraham dosáhl spravedlnosti svými skutky, měl by se čím chlubit - ale ne před Bohem!

3 Co říká Písmo? „Uvěřil Abraham Bohu, a bylo mu to počítáno za spravedlnost.“

4 Kdo se vykazuje skutky, nedostává mzdu z milosti, nýbrž z povinnosti.

5 Kdo se nevykazuje skutky, ale věří v toho, který dává spravedlnost bezbožnému, tomu se jeho víra počítá za spravedlnost.

Sestry a bratři, dodnes si pamatuji veršík, který jsem se jako dítě na letním táboře v Janově musel naučit nazpaměť: „Víra pak jest nadějných věcí podstata a důvod neviditelných“ (Židům 11, 1).

Kvůli staré češtině kralické Bible jsem vůbec nevěděl, o čem je vlastně řeč. Ale kdo v sedmi, osmi letech řeší problémy, jimiž se zabývají dospěláci, že? Dětství je nádherné období, kdy se věci přijímají tak, jak leží na stole.

Veršík jsem se naučil metodou českého Honzy „sud kulatý, rys tu pije“ a dostal za to pár kladných bodů v táborové soutěži.

Někdy mám ovšem pocit, že jsem na tom stejně jako před více než půl stoletím. Nejspíš to patří k naší lidské přirozenosti, že žijeme z toho, co jsme se naučili v dětství a do jisté míry zůstáváme dětmi i v dospělosti. Název známé knihy amerického pastora „Všecko, co opravdu potřebuji znát, jsem se naučil v mateřské školce“ by se v mém případě dal pozměnit ve stylu „Všecko, co opravdu potřebuji znát, jsem se naučil v nedělní besídce.“

Když se člověk seznámí s biblickými příběhy a křesťanskou vírou už v dětství, je to každopádně velká výhoda. Skrývá v sobě ale taky jedno nebezpečí, a sice že otázky víry se potom v dospělosti už nijak zásadně neřeší, že se čerpá jen ze zásoby vytvořené dětským způsobem chápání.

A tak se mi tu a tam stane, že se mi nějaká taková pravda z dětství ve stylu „tu je kára ten to ryje“ při studiu Písma najednou otevře v docela jiném světle. Zamrazí mi obvykle v zádech jako bych viděl autora epištoly Židům, jak se na mě dívá a kroutí nechápavě hlavou: „Za takovou dobu už byste měli být sami učiteli, a zatím opět potřebujete, aby vás někdo učil abecedě Boží řeči; potřebujete mléko, ne hutný pokrm“ (Židům 5,12).

No, a je to tady! Dnešní novozákonní čtení nevypadá vůbec jako snadno stravitelné. Apoštol Pavel v listu Římanům neservíruje mléčné výrobky, ale poměrně hutnou stravu.

Možná proto, že v Římě nikdy nebyl, a tak předpokládal, že v hlavním městě budou sami intelektuálové, kteří si se složitými konstrukcemi a učeným pojednáním budou vědět rady.

Jenže co my? Nejsme z Říma ale z Lovosic! Nic naplat, text je na stole, nezbyvá než doufat, že nás Duch svatý při snaze Pavlovi porozumět nenechá na holičkách.

Takže co vlastně ten Pavel v dopise do Říma řeší? Slova jako spravedlnost, skutky nebo milost napovídají, že se pustil do nějaké právní problematiky. Opravdu se jedná o právní termíny a nám nezbyvá než se poohlédnout, jakou kauzu vlastně řeší.

Čeho se to soudní stání týká? Jde o smlouvu, kterou kdysi Bůh uzavřel s Abrahamem, a následně po vyvedení z egyptského otroctví i s Izraelity. Stejně jako dnes i tenkrát byla jakákoli smlouva uzavřená mezi dvěma subjekty právním aktem.

O čem smlouva byla? Začalo to vlastně už kdysi v ráji, kdy Adam s Evou odmítli přidělenou roli správců stvoření. Patová situace. Představte si, že stvoříte svět a také lidi, kteří by se o něj měli v zastoupení vás samotných starat.

Jenže lidé selžou, schovávají se, nechtějí přijmout odpovědnost, myslí především na sebe, chtějí být sami bohy. A tak se stvoření, a s ním samozřejmě i sami lidé, vinou tohoto jednání ocitá v chaosu, zmatku a násilí.

Co s tím? Bůh hledá někoho, na koho by bylo spolehnoutí, kdo by před ním neutíkal, a především neutíkal před odpovědností. Bůh hledá někoho, kdo by tenhle jeho stvořitelský projekt vzal za svůj.

Našel Abrahama. O tom byl oddíl, který jsme dnes slyšeli v prvním čtení. Bůh Abrahama testuje, protože na tak velký úkol to je nezbytně nutné. Praotec má obětovat vlastního syna.

Hrozné pomyslení, zvláště pro nás, lidi 21. století! Tenkrát to ovšem nebylo nic zas tak neobvyklého. V dávném starověku se děti bohům tu a tam skutečně obětovaly.

Lidé byli přesvědčeni, že bez takových obětí se prosperita rodu, kmene nebo národa nedá dost dobře zajistit. Bohové se musejí uplácet tím nejdražším, co je k dispozici. Jinak se od nich člověk ničeho dobrého nedočká.

Abraham znal praxi okolních národů. Na rozdíl od nich byl ale přesvědčený, že Hospodin je jiný, že na žádný takový úplatek nečeká. Nicméně stalo se. Žádost Nejvyššího je na stole.

Abraham před odchodem nemůže nikomu pravou příčinu prozradit. Nemůže se svěřit Sáře či služebníkům, nemůže to říct ani Izákovi, je na všechno sám. Hrozná situace, když se Bůh rozhodne člověka otestovat, když ho má k tomu, aby se vzdal toho nejcennějšího, co v životě má.

Navíc Abraham má v kapse již dříve s Hospodinem uzavřenou smlouvu, v níž je napsáno, že jeho potomků bude jako písku na dně moře a jako hvězd na obloze. Tady reálně hrozí, že se ze smlouvy stane pouhý cár papíru, protože Izák je jedináček.

Vypadá to, že nejenže Hospodin testuje Abrahama, ale také Abraham testuje Hospodina. Dodrží Bůh smlouvu? Jiná šance, než že Izák zůstane naživu, není.

V epistoletě Židům autor vyslovuje názor, že Abraham věřil, že Bůh může obětovaného Izáka zase vzkřísit. Hm, nejsem si jist. Nebyla to tenkrát běžná praxe, aby bohové křísili obětované děti.

Víme, jak to nakonec dopadlo. Myslím, že kladné rozuzlení praotec přece jen špetkou své neochvějné víry očekával. Hospodin v poslední chvíli vzal svůj požadavek zpět, Abraham skočil pro berana uvíznutého v trní opodál a oběť díkyčinění se obešla bez lidské účasti.

Bůh na to potvrzuje dříve uzavřenou smlouvu s tím, že potomci Abrahama, muže víry, budou požehnáním pro všechny národy. Konec dobrý, všechno dobré.

Jenže on to konec není, nýbrž začátek. Začátek historie víry, kterou sdílíme společně s Abrahamem. Začátek historie smluvního vztahu, potvrzeného a rozšířeného později na poušti, kdy se Abrahamovi potomci už nazývali Izraelity, a naposled aktualizovaného novým vydáním smlouvy zpečetěným krví Spasitele.

Ve všech verzích se Boží lid zavazuje, že bude světlem všem národům, celému světu, všemu stvoření, že bude zrcadlem milosrdného a pečujícího Stvořitele, že vezme odpovědně úkol, na který kdysi na samém začátku rezignovali Adam s Evou.

Bůh se na druhé straně zavazuje, že nás v tom nenechá samotné, že bude za každých okolností s námi. A o tom je víra.

O této víře apoštol Pavel v dnešním druhém čtení píše, že byla Abrahamovi počtena za spravedlnost. To je soudní verdikt. Bůh zde vystupuje nejen jako jedna ze stran smlouvy, ale také jako ten, který nakonec povede celé soudní řízení.

Ne odfajfkované skutky, píše Pavel, ale víra v onen velký Boží projekt nápravy světa, je to, co na zmíněném soudu rozhoduje.

Ne povznášející obřady, ale víra v Boha, který náš zašmodrchaný svět nakonec přivede k dobrému rozuzlení.

Ne staleté tradice, ale víra, že Bůh je v tomhle úsilí o lepší svět za každých okolností na naší straně.

Možná nám to nedává moc smysl. Jestliže máme být požehnáním, jestliže se máme podílet na nápravě světa, pak se to přece bez skutků, bez aktivní účasti neobejde.

Jenže Pavel nemá na mysli náš aktivní zájem o bližní, snahu o prosazování spravedlnosti a pokoje. Píše o skutcích vyplývajících ze starého znění zákona, který byl Ježíšem Kristem novelizován. Už není

třeba dodržovat obřadní, stravovací, očistná a další ustanovení.

Dříve sice hrála významnou úlohu, protože jejich naplňováním si člověk udržoval vědomí závazku vůči Hospodinu. V novém znění se ale smlouva rozšiřuje i na jiné národy, nejen ten izraelský. Proto už dodržování starozákonních ustanovení není požadováno, míří se přímo k jádru věci, k proměně lidských srdcí, k přeměně světa, aby byl laskavější, spravedlivější a milosrdnější.

Nový Ježíšův zákon je otevřenou příležitostí pro všechny. Každý může vzít za svou Boží vizi obnovy všeho, co jest, a ke smlouvě se připojit. Bez dalších podmínek. Bez toho, abychom se museli předem vykazovat, co všechno už jsme dokázali, jak jsme dobří, důslední a spolehliví.

Soudním výrokem nejvyšší nebeské instance bylo vyhlášeno, že jsme v dané věci v právu. Víra stačí. Řečeno biblickým jazykem, byli jsme ospravedlněni.

Sestry a bratři, novela Boží smlouvy s lidmi, s níž přišel Ježíš, se týká i nás a nikdo nám účast v ní nemůže upřít. Bůh má zájem, abychom se k ní připojili, bez ohledu na to, zda se máme čím vykázat nebo nemáme. Víra stačí. Není to skvělé?

A na závěr: jak zní onen verš, který jsem se v dětství naučil metodou „tu je kára, ten to ryje“, v dnešní srozumitelné češtině?

„Věřit Bohu znamená spolehnout se na to, v co doufáme, a být si jist tím, co nevidíme“.

PeČ

SPCH 18. 5. 2025

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Síť víry](#)